

Motion till riksdagen 2018/19:2265

av Solveig Zander och Johanna Jönsson (båda C)

Lipödem – en sjukdom där det behövs mer forskning och kunskap och bättre vård

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma lipödem genom forskning och vårdinsatser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lipödem är en sjukdom som drabbar kvinnor och ger ofta mycket svåra olidliga smärtor. Dessutom får personen stora problem att röra sig och inte ens kortare promenader kan utföras. Det är en grym sjukdom, och dessvärre är det en osynliggjord grupp som lider, i det tysta. Vi diskuterar tillgängligheten och långa väntetider i vården. I dag finns inte ens någon bra vård att få för lipödem.

Lipödem är en kronisk sjukdom som drabbar 10–11 procent av världens kvinnor. Den har någon typ av hormonell orsak, den är ärftlig och den utvecklas vid stora hormonella förändringar under puberteten eller vid graviditet och klimakteriet. Ytterst få män drabbas av sjukdomen. Vid sjukdomens utbrott ökar kroppens fettceller i storlek och patienten ökar i omfång på framförallt höfter, lår och skinkor. Det går inte att träna eller banta bort sjukdomen, d v s minska omfånget eller förhindra dess tillväxt.

Det finns tre stadier man pratar om och fem olika typer. Hur sjukdomen påverkar individen och hur utvecklingen sker är olika. De drabbade områdena blir därför tunga, då de till skillnad från frisk vävnad är fyllda med vätska. Dessutom finns en ständigt pågående inflammation i fettvävnaden.

För många skapar sjukdomen skamkänslor och det kan i sin tur ge stora psykiska problem. Det gäller inte minst då den debuterar i tonåren och kan innebära bantningsförsök som kan leda till ätstörningar.

På 2,5 år kan man försämrans från att kunna jogga till att knappt kunna ta korta promenader runt kvarteret med hunden. Fortsätter det så kan man till slut bli rullstolsbunden.

I Uppsala län och i flera landsting/regioner får man bekosta en fettsugning själv och det är inte en liten kostnad. Att opereras, eller fettsugas, kan innebära att ta bort ca 7 liter lipödemfett från låren. Operationen görs under lokalbedövning. Dessutom får den som drabbats av lipödem i Uppsala län bekosta kompression, olika behandlingar hos lymf-terapeuter eller lymfmassörer.

Man kan behandlas och sjukdomsförloppet kan hejdas. Då gäller ju tidigare, desto bättre. Men då detta är en skammens sjukdom söker man inte hjälp. Det finns dålig kunskap om sjukdomen vilket innebär att forskning och utveckling av vård är bristfällig. Det behöver sannerligen ändras. Sjukdomen är osynlig, och landsting hanterar detta olika. Det stora problemet i närtid är att detta uppenbara sjukdomstillstånd inte ingår i det vanliga sjuksystemet. Det måste bli en ändring.

Med hänvisning till ovanstående är det ytterst angeläget att samhället medverkar till att uppmärksamma sjukdomen och att bidra till forskning och utveckling av vård, för dessa kvinnor har väntat länge nog och har betalat tillräckligt från egen plånbok.

Solveig Zander (C)

Johanna Jönsson (C)